

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

DOI 2023

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal



«Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH ISTIQBOLLARI»

Respublika ilmiy-amaliy anjumani

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
ILMIY MAQOLA VA TEZISLAR TO'PLAMI

2023-yil 15-dekabr, maxsus son

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati



74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Elektron nashr. 540 sahifa, 15-dekabr, 2023-yil.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., TDU rektori

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari

Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori

Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dotsent

Djumaniyazov Maqsud Allanazarovich, Qoraqalpog'iston Respublikasi Tabiat resurslari qo'mitasi raisi

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori

Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori

Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrasini professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti

Axmedov Javoxir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar departamenti rahbari

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU huzuridagi PKQTUMOTMXHB mutaxassis

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Imomqulov To'liq Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

UO'K: 338.48 (075)

KBK: 65.433(011)

“Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH ISTIQBOLLARI”. Respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari to‘plami. – T.: “YalIT” jurnali, 2023. – 540-b.

To‘plamga xorijiy va mahalliy olimlar, sohaning yetuk mutaxassislari va oliy o‘quv yurtlarida turizm sohasidagi muammolar bo‘yicha ilmiy izlanishlar olib borayotgan doktorantlar, tadqiqotchilar, vazirlik, qo‘mita va turli mulkchilik shaklidagi korxona, tashkilotlarning yetakchi mutaxassislari, magistrnlarning ilmiy izlanishlarining natijalari kiritilgan.

To‘plamda keltirilgan materiallarning mazmuni, undagi statistik ma‘lumotlar va keltirilgan huquqiy-me‘yoriy hujjatlarning haqqoniyligi, tadqiqiy fikr-mulohazalar va takliflarga mualliflarning o‘zlari mas‘uldirlar.

Mas‘ul muharrir: t.f.d., prof. K.A. Sharipov

Konferensiya tahrir hay‘ati: i.f.d., prof. M.P.Eshov, i.f.d., prof. G.Q.Abduraxmanova, i.f.d., prof. S.K.Xudoyqulov, i.f.d., prof. M.A.Yuldashev, i.f.d., prof. A.M.Abduvohidov, i.f.d., prof.M.T.Aliyeva, i.f.d., prof. A.A.Eshtayev, i.f.d., prof.A.N.Norchayev, i.f.n.,prof. S.R.Safayeva, i.f.n., dots. D.I.Abidova, i.f.n., dots. X.Ochilova,i.f.n., dots. M.Nurfayziyeva.

Taqrizchilar:

Sh. Ergashxodjayeva, i.f.d., prof.

U. G‘afurov, i.f.d., prof.

Ushbu Toshkent davlat iqtisodiyot universitetida o‘tkazilayotgan «Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH ISTIQBOLLARI» mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman to‘plami O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan nashrga tavsiya etilgan.

ISBN 978-9943-6856-0-4



TOSHKENT VILOYATIDA AGROTURIZM OBYEKTLARINI RIVOJLANTIRISH VA KADRLAR SALOHIYATINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI

Jo'rayeva Nargiza Abduvohidovna

TDIU, Turizm kafedrası dotsenti

Annotatsiya: Bugungi kunda har bir hududning iqtisodiy-ijtimoiy jihatdan rivojlantirish uchun davlat tomonidan qator islohotlar olib borilmoqda. Ularni amalga oshirishda infratuzilmalarni yaxshilash bilan bir qatorda mavjud mutahassislarni malakasini oshirish eng muhim masalalardan biri hisoblanadi. Maqolada agroturizm sohasida xodimlarni o'qitish jarayonida yangi metodlardan foydalanish, amaliyot va nazariyani integratsiyalashtirish orqali malaka oshirishlari buyicha yangi AVIVA metodi taklif etilgan. Toshkent viloyatida mavjud qishloq hujaligi imkoniyatlaridan oqilona foydalanish hamda agroturizmni rivojlantirishda mutahassislarni qayta tayyorlashda AVIVA metodidan foydalanish imkoniyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Toshkent viloyati, agroturizm, malakali mutaxassis, ishsizlik, qo'shimcha daromad, AVIVA modeli, agroturizm klasteri.

Abstract: Today, the state is carrying out several reforms for the economic and social development of each region. When implementing them, one of the most important issues is improving the infrastructure, as well as improving the skills of existing specialists. The article proposes a new AVIVA method for using new methods in training employees in agritourism, as well as integrating theory and practice. The possibility of using the AVIVA method in retraining specialists in agrotourism development and rational use of existing agricultural management capabilities in the Tashkent region is highlighted.

Key words: Tashkent region, agrotourism, qualified specialist, unemployment, additional income, AVIVA model, agrotourism cluster.

Аннотация: Сегодня государством проводится ряд реформ для экономического и социального развития каждого региона. При их реализации одним из важнейших вопросов является улучшение инфраструктуры, а также повышение квалификации имеющихся специалистов. В статье предлагается новый метод AVIVA для использования новых методов в обучении сотрудников в сфере агротуризма, а также интеграции теории и практики. Освещены возможности использования метода AVIVA при переподготовке специалистов по развитию агротуризма.

Ключевые слова: Ташкентская область, агротуризм, квалифицированный специалист, безработица, дополнительный доход, модель AVIVA, агротуристический кластер.

Toshkent viloyatining turizm salohiyatini rivojlanishi, turistlar oqimini yanada oshirish maqsadida davlatimiz tomonidan qator islohotlar olib borilmoqda "2021-2022-yillarda Toshkent viloyatining Bo'stonliq tumanini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori ham qabul qilingan edi. Qarorga muvofiq Bo'stonliq tumani kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, transport infratuzilmasini, shuningdek, turizm infratuzilmasini mavsumiy faoliyat olib borganligi tufayli barcha mavsum turli turizm potensialidan foydalangan holda ish faoliyatini ta'minlash ko'zda tutilgan. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 29.06.2021-yildagi 396-sonli qaroriga ko'ra, "2021—2023-yillarda Toshkent viloyatining Bo'ka tumanini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaror ham qabul qilingan.

Toshkent viloyatining har bir tumanining o'ziga hos turistik salohiyati mavjud bo'lgan hudud. Xududning tabiiy ekotizimi, qulay iqlim va yilning barcha faslida maroqli hordiq chiqarish imkoniyati mavjudligi mahalliy turistlarni ham ta'til paytlari maroqli dam olishlari uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish zarur ekanligini bildiradi. Bugungi kunda hududning turizm va investitsion jozibadorligini oshirish, sayyohlarni jalb etish mumkin bo'lgan yirik va zamonaviy loyihalar amalga oshirilmoqdi. Toshkent viloyatidagi asosiy turistik yo'nalishlar Chorvoq, Chimyon, Amirsoy hududlari hisoblanadi. Turistlar oqimining ko'payishi tabiiy ravishda infratuzilmaning takomillashishiga ehtiyoj yaratadi. Rekreatsion zonalar xizmatlari hamda Hududning agroturistik potensialidan to'g'ri foydalanish orqali



turistik jozibadorligini, aholini ish bilan ta'minlash, daromadini oshirish, Toshkent viloyatida umumiy aholini ishsizlik darajasini yanada kamaytirish imkoniyatini beradi.

Agroturizm uchun geografik, iqlim jihatdan qulay hisoblangan Toshkent viloyatida tashkil etilgan agroklastlar soni 18 ta bo'lishiga qaramasdan ularda agroturizm tashkil etilmagan.

1 jadval: Toshkent viloyatida mavjud agroklastlar ma'lumoti¹

№	Klastlar nomi	Joylashgan joyi	Ajratilgan yer maydoni
1.	MED TORG INVEST MCHJ	Parkent tumani	131 ga
2.	AGRO STAR EKSPLO MCHJ	Parkent tumani	100 ga
3.	"EKO AGRO HROMS" MCH	Qibray tumani	601 ga
4.	"SARDORBEEK SARKOR" F/X	Parkent tumani	151 ga
5.	BO'STONLIQ KARTOSHKACHILIK MARKAZI MCHJ	Bo'stonliq tumani	1735 ga
6.	"YEVRO FUD TREYD" MCHJ	Zangiota tumani	171 ga
7.	"XUMOYUN CHORVA" MCHJ	Zangiota tumani	517 ga
8.	"DAVR AGRO KLASTAR" MCHJ	Zangiota tuman	531 ga
9.	"TAMARAXONIM ZIYO NUR" MCHJ	Toshkent tumani	231 ga
10.	"FRUITS SEASON GROUP" MCHJ	Qibray tumani	833 ga
11.	ALISHER FAYZ MURUVVAT F/X	Toshkent tumani	864 ga
12.	MEXNAT AGROFIRMASI MCHJ	Toshkent tumani	564 ga
13.	SARDORKOM MCHJ	Ohangaron tumani	2878 ga
14.	BERAD AGRO MCHJ	Yangiyo'l tumani	683 ga
15.	"YANGI TOSHKENT KONSERVA" MCHJ	Qibray tumani	2467 ga
16.	"QIBRAY EXPORT KAMRON" MCHJ	Qibray tumani	288 ga
17.	"NERO BARS" MCHJ	Qibray tumani	286 ga
18.	"SOFT TEXTILE LUX" MCHJ	Qibray tumani	270 ga

Toshkent viloyatida mavjud agroklastlar Qibray tumani, Parkent tumani, Zangiota tumanlarida joylashgan. Eng katta klastlar Qibray tumanidagi "YANGI TOSHKENT KONSERVA" MCHJ 2467 ga, Ohangaron tumani "SARDORKOM MCHJ" 2878 ga, Bo'stonliq tumanidagi BO'STONLIQ KARTOSHKACHILIK MARKAZI MCHJ 1735 ga to'g'ri keladi. Har bir agro klastlar qamrovida 10 dan ortiq fermer xo'jaliklari birlashgan. Ulardan tashqari ko'plab dehqon xo'jaliklari, uy xo'jaliklari ham mavjud agar ularda agro turizm imkoniyatlari yaratilsa ularda tashkiliy iqtisodiy joihatlar to'g'ri tashkil etilsa, olinadigan daromad manbai va qo'shimcha ish o'rinlarini yaratishga keng imkoniyat yaratadi.

So'ngi yillarda Toshkent shahri aholisi yildan yilga o'sib borishi, mavjud bog'lar esa shiddatli tarzda ko'ngilochar parklarga aylantirilishi, aholi orasida shahardan tashqariga chiqishga bo'lgan intilish ortishiga sabab bo'lmoqda. Demak mahalliy va chet ellik turistlar uchun sifatli va qulay, xamyonbop turizm xizmatlarini taklif qilishimiz maqsadga muvofiqdir. Bunda joylashtirish vositasi uchun uy mehmonxonalarini, glemping, kotejlar turlarini kengaytirish va xizmatlar diversifikatsiyasini amalga oshirish maqsadga muvofiqdir.

Turizm hamda xizmatlar sohasi rivojlanishi unda infratuzilma rivojlanishi, boshqarish, tashkil etishda malakali mutaxassislar o'rni beqiyos. Eng zo'r infratuzilma bo'lishiga qaramay malakali mutahassislar to'g'ri tanlanlamasi, xududning turizm potentsiali targ'ib etilmasa, aynaqsa agroturizm sohasini rivojlantirishda ko'plab muammolar kelib chiqadi.

Toshkent viloyatining Xududlari bo'yicha iqtisodiy faol aholi soni Angren, Olmaliq, Chirchiq shaharlarida, Bo'stonliq, Qibray, Yangiyo'l, Zangiota tumanlarida yuqori hisoblanadi (3.1-jadval).

¹ <https://www.agro.uz/agroklastlar-va-kooperatsiyalar/#1640552766868-c3a57ddd-5ad3>

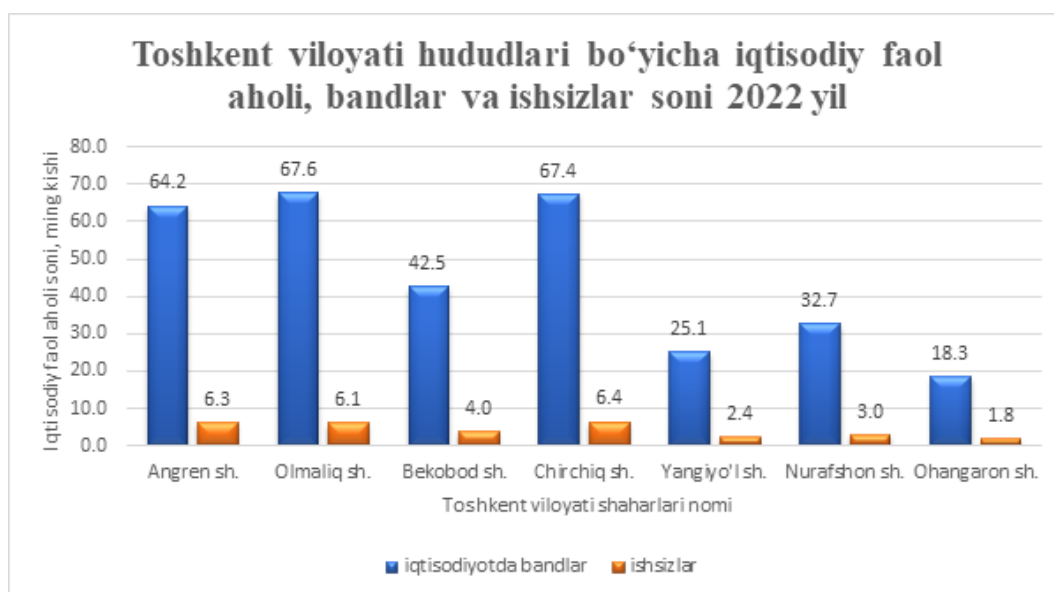
1. jadval: Toshkent viloyati hududlari bo'yicha iqtisodiy faol aholi, bandlak va ishsizlar soni²

	Iqtisodiy faol aholi soni jami, ming kishi	ulardan:		Ishsizlik darajasi, foizda
		iqtisodiyotda bandlar	ishsizlar	
2022				
Toshkent	1 323,5	1 206,7	116,8	8,8
Angren sh.	70,5	64,2	6,3	8,9
Olmalik sh.	73,8	67,6	6,1	8,3
Bekobod sh.	46,4	42,5	4,0	8,5
Chirchiq sh.	73,7	67,4	6,4	8,6
Yangiyo'l sh.	27,4	25,1	2,4	8,6
Nurafshon sh.	35,7	32,7	3,0	8,3
Ohangaron sh.	20,1	18,3	1,8	8,7
Tumanlar:				
Ohangaron	42,2	38,3	3,7	9,1
Oqqo'rg'on	48,6	44,1	4,5	9,2
Bekobod	66,6	60,7	6,0	8,9
Bo'stonliq	80,0	72,9	7,1	8,8
Bo'ka	55,2	50,1	5,2	9,3
Qibray	83,8	76,5	7,2	8,6
Zangiota	83,5	76,2	7,3	8,7
Parkent	69,0	62,8	6,2	9,0
Pskent	45,6	41,4	4,2	9,2
Chinoz	57,2	52,1	5,2	9,0
Qiyichirchiq	51,0	46,4	4,6	9,0
O'rtachirchiq	61,4	56,0	5,4	8,8
Yuqorichirchiq	57,3	52,2	5,1	8,9
Yangiyo'l	93,1	84,9	8,1	8,7
Toshkent	81,4	74,3	7,0	8,6

Toshkent viloyati xududlarida 2022-yil ma'lumotlariga ko'ra ishsizlikning yuqori hududlar aniqlangan. Jadvalda keltirilgan tumanlardan ishsizlik darajasi yuqori foizdagi tumanlarni tahlil qilsak foizlari Ohangaron 9,1 foiz, Oqqo'rg'on 9,2 foiz, Bo'ka 9,3 foiz, Parkent 9 foizni, Pskent 9,2 foizni, Chinoz va Quyiichirchiq tumanlari 9 foizni ishsizlik tashkil etadi.

Ishsizlik darajasini nisbatan pasaytirishda albatta malakali mutahassislarni tayyorlash, qishloq ho'jaligidagi mavjud imkoniyatlarni unumli foydalanish uchun, daromadlarni oshirish uchun keng imkoniyatlar mavjud. Qishloq xo'jaligida faoliyat olib borayotgan ishchi xodimlarni malakasini oshirib, mavjud imkoniyatni kengaytirish mumkin (1-rasm).

² <https://www.toshvilstat.uz/uz/rasmiy-statistika/labor-market-2>

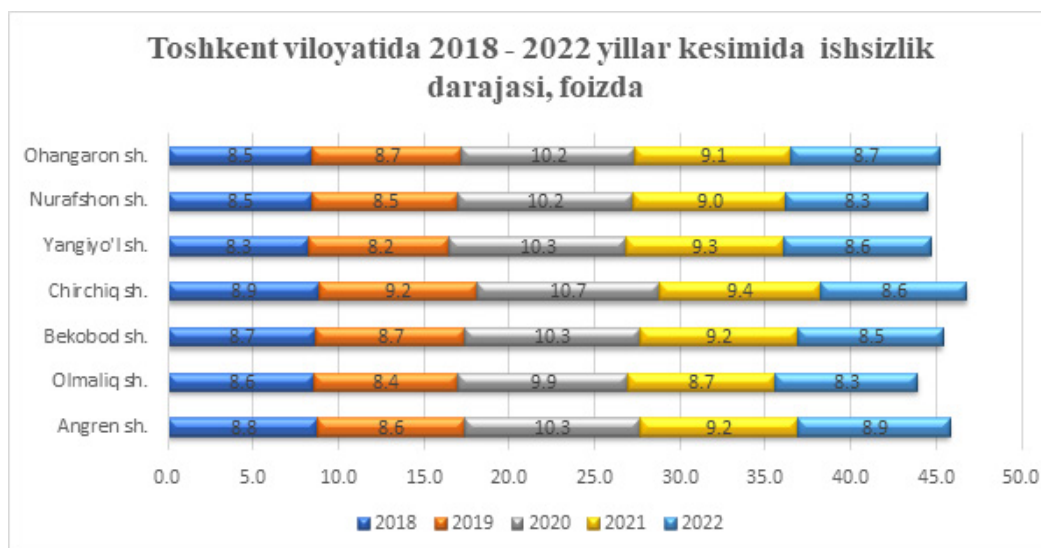


1. rasm: Toshkent viloyati hududlari bo'yicha iqtisodiy faol aholi, bandlar va ishsizlar soni 2022-yil bo'yicha

Keltirilgan rasmda asosan Toshkent viloyati hududlari bo'yicha iqtisodiy faol aholi soni va ishsizlar soning Angren, Olmaliq, Bekobod, Chirchiq, Yangiyo'l, Nurafshon hamda Ohangaron shaharlarida iqtisodiyotda band va ishsizlar soni nisbati keltirilgan. Iqtisodiyot tarmoqlarida Angren 64.2 ming kishi, Olmaliq 67.6 ming kishi, Chirchiq shahari 67,4% nitashkil etadi.

Toshkent viloyatining har bir shahar va tumanlari o'ziga xos eko tizimga ega, undagi mavjud qishloq xo'jaligi bilan bog'liq keng imkoniyatlardan xududning iqtisodiy- ijtimoiy jihatdan yanada rivojlantirishga imkon yaratadi.

Yillar davomida olib borilgan islohotlar Toshkent viloyatida yangi ish o'rinlarini yaratishga xizmat qildi albatta. Bunda aholining aksar qismi Qurilish, sanoat, transport, xizmatlar sohasi, rekreatsiya xududlarida faoliyat olib borishmoqda. Ammo bu qishloq xo'jaligida innovatsiyalarni jalb etish, agroturizmning chorvachilik, bog'dorchilik, baliqchilik, pillachilik kabi turlarini kengroq targ'ib etish, shu orqali aholi daromadlarini oshirish va yangi ish o'rinlarini tashkil etish, agro xizmatlar turlarini kengaytirish imkoniyatlaridan foydalanilmaganligini ko'rishimiz mumkin (2-rasm).



2. rasm: Toshkent viloyatida 2018 — 2022-yillar kesimida ishsizlik darajasi dinamikasi(foizda)³

3 Ma'lumotlar asosida muallif tomonidan taxlil qilingan.



Keltirilgan rasmda 2018 – 20122-yillar mobaynida Toshkent viloyatida ishsizlik darajasi keltirib o'tilgan. Unga ko'ra ishsizlik darajasi 2018 – 2019-yillar mobaynida Ohangaron 8.5 foizda, Nurafshon tumani 8.5 foizni, Chirchiq tumani 8,9 foizni, Bekobod tumani 8.7 foizni, Angren tumani 8,8 foizni tashkil etgan. Ishsizlik xajmi 2020-yilda COVID-19 pandemiya davri tufayli xududlarda o'rtacha 10.2 foizga oshganligini ko'rishimiz mumkin. Davlat tomonidan olib borilayotgan isloxotlar tufayli ishsizlik xajmi xududlarda 2021-yilda o'rtacha 1.2 foizga, 2022-yilda esa 2020-yilga nisbatan o'rtacha 2.2 foizga tushganini ko'rishimiz mumkin.

Toshkent viloyatining aholi o'rtasida olib borilgan so'rovnoma va intervyular natijasida aniqlanishicha aholining aksar qismi agroturizmning imkoniyatlari va uni tashkil qilish, boshqarish borasida bilim va ko'nikmalarga ega emas. Xududning maxalliy axolisi qishloq xo'jaligi bilan uy xo'jaligida, fermer xo'jaligida bog'dorchilik, chorvachilik, baliqchilik asal arichilik va ko'plab boshqa qishloq xo'jaligi bilan bog'liq faoliyatlar bilan shug'ullanishadi Ammo ular asosan sotish, mahsulot eksporti bilan faoliyatlari olib borishmoqda. Birgina Agroturistik klasteri tashkil qilish orqali 1000 dan ortiq yangi va qo'shimcha ish o'rinlarini tashkil qilish mumkin. Misol tariqasida respublikamizda faoliyat olib borayotgan Farg'ona viloyatida joylashgan "Mehrigiyo" agro-turizm klasteri faoliyatini qisqacha tahlil qildik, intervyu orqali ma'lumotlar olindi. Olingan ma'lumotlar asosida tahlillar shuni ko'rsatdiki mazkur agro turizm klasteri 1992- yildan buyon faoliyat olib borayotgan "Mehrigiyo" MCHJ korxonasining tabiiy shifoxash mahsulotlari, lavanda palantatsiyasi, issiqxonalari bilan ko'plab mahalliy va xorijiy turistlarga mashxur. Ular bugungi kunda xalqimizga hamda qo'shni davlatlar Rossiya, Qirg'iziston, Qozog'iston, Amerika, Saudiya Arabistoni, Tojikiston va boshqa ko'plab davlatlarga tabiiy mahsulotlarni va shifobaxsh o'simliklardan tayyorlangan dori mahsulotlarini yetkazib bemoqda. Tadqiqotlar natijasi shuni ko'rsatdiki mavsumiy bo'lmagan davrida tashrif buyuruvchi mahalliy hamda xorijiy turistlarning umumiy soni bir kunda 300 tadan 500 tagacha tashrif buyurishadi. Mavsum davrida bir kunda o'rtacha 1000 tagacha turistlar lavanda plantatsiyasiga fotosessiya, mahsulotlarni birlamchi bozordan sotib olish maqsadida tashrif buyurishadi. Ular bugungi kunda 500 gektar joyda lavanda, va meditsinada qo'llaniladigan boshqa mahsulotlarni papaya, kofe, va boshqa egzotik mahsulotlarni issiqxonalarda yetishtiriladi. Tashrif buyurgan turistlar birlamchi bozordan o'zlariga yoqtirgan mahsulotlarni sotib olishlari, tekin shifokor konsultatsiya olishlari mumkin. Mexrigiyo agro turistik klasterida ilmiy laboratoriyalar ham tashkil etilgan. Mahsulotlar tarkibi, ularni qo'llanishi, yetishtirish jarayoni. Urug' olish, ekish, ko'chat yetishtirish yo'llari kabi ma'lumotlarni malakali mutaxassislar tomonidan ko'rsatiladi, ma'lumotlar beriladi. Bugungi kunda Mexrigiyo agroturizm klasteri faoliyatini qo'shimcha 300 o'rinli uymehmon uylarini tashkil qilishga qaratishgan⁴. Ular faoliyatini 5 yillik tahliliga ko'ra bugungi kunda turistlar soni 50 foiz(%)ga oshganligini bilishimiz mumkin. Eng muhimi ular hozirda klinika orqali sog'lomlashtirish turizmi bilan bog'liq xizmatlar ham qo'shilib, birgina mana shu tarmoqning uzida 500 dan ortiq mahalliy aholi ish bilan ta'minlangan Mehrgiyo agro turizm klasterining boshqa filiallari, mahsulot yetkazib berish xizmatlari bilan hisoblanganida 800dan ortiq ishchi ish bilan taminlangan. Agroturistik klasterining faoliyatini doimiy ravishda <https://mehrigiyo.uz/ru/about/> internet sayti orqali targ'ibot qilinadi va Mehrgiyo brendi ostida ko'plab tabiiy choy, badlar, lavandali yostiqlar, lavanda yog'lari, papaya mahsulotlari va boshqa mahsulotlar sotiladi va eksport qilinadi.

Bunday misollar Respublikamizda sanoqli agroturistik klasterlar yaratilgan. Bunga asosiy sabablardan biri malakali mutaxassislarning sohaga jalb etilishida.

Toshkent viloyatidagi keng imkoniyatlardan to'g'ri foydalanish uchun aynan agroturizm sohasida malakali mutaxassislar yetishmasligidan ko'rsatmoqda. Xududda yillar mobaynida qishloq xo'jaligini yo'nalishida malakali mutaxassislar uzumchilik, bog'dorchilik, chorvachilik, pillachilik, asalarichilik faoliyati bilan shug'ullanib kelayotgan mutaxassislar talaygina ammo ular o'z faoliyatini qay tarzda targ'ib etish, mavjud resurslaridan foydalanib qo'shimcha daromad olish yo'llarini mutahassislar tomonidan qisqa kurslar orqali agro biznes vakillariga trening kurslarini tashkil qilish orqali o'rgatish zarur.

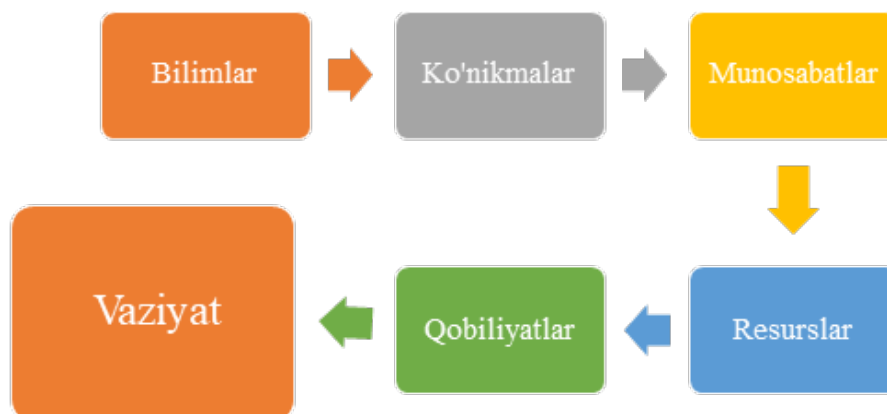
Biznesni qo'llab quvvatlash, ma'lumotlarni targ'ibot qilish, turistlarga sifatli xizmat ko'rsatish yo'llarini, yetishtirilayotgan mahsulotlar xaqidagi ma'lumotlarni yetkazish, jarayonlarni ko'rsatish borasida bilim, malaka, ko'nikma, munosabatlarni to'g'ri yo'lga qo'yish metodlarini o'rgatib aholi daromadlarini o'tirishga keng imkon yaratish mumkin.

⁴ Farg'ona viloyatidagi "Mehrigiyo" agroturizm klasterining xodimlaridan olingan intervyu orqali yozib olingan.



Qisqa kurslarni tashkil qilishda eng samarali metod va modellardan foydalanish maqsadga muvofiq. Bunda o'quvchi (turist) va o'qituvchi tomonidan onson, tez, qiziq bo'lgan jarayonlarni o'z ichiga oluvchi o'qitish modeli orqali maqsadga muvofiqdir.

Qisqa trening kurslarini tashkil qilishda Kompetentlar-resurslar modeli (4. rasm) AVIVA ta'lim va o'rganishga kompetensiyaga yo'naltirilgan yondashuv modelini ilmiy yangilik sifatida taklif qilaman (4-rasm).



4. rasm: Kompetentlar-resurslar modeli⁵

Ta'lim sohasi rivojlanishi bilan o'qitish modellari xilma xildir. Bugungi o'quvchilar o'qish jarayonida yoki o'qish davrida egallashlari kutilayotgan kompetensiyalarga yo'naltirilgan. Bular nafaqat professional kompetensiyalarni, balki kasbiy sohadan tashqarida qo'llaniladigan kompetensiyalarni, jumladan, shaxsiy va ijtimoiy kompetensiyalarni ham o'z ichiga oladi. O'quvchilarning ta'lim dargohlaridan tashqari olgan bilim, ko'nikma va xulq-atvorlari singdirilishi, ishlatilishi va aks ettirilishi juda muhimdir. O'qitishning eng yaxshi, eng samarali yo'li tinglovchilar tushunishi, xis qilishlari va jarayon bilan bog'liq bilim va ko'nikmaga ega bo'lishlari hamda o'quvchilarning tajribasi bilan bog'lanishi kerak. Shunda ko'rsatilgan yoki berilgan bilim olish samaradorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

AVIVA – modeli o'zi nima? Bunda o'quvchilarda uqish jarayonida vaziyatni tushuntirish uchun ko'rsatib, usullardan foydalanib o'rgatish usulidir. Bunda talim oluvchi jarayonni vaziyatli maqsad va mazmunini usullar orqali tushuntirish va o'rganuvchi ham resurslardan to'g'ri foydalanish haqidagi bilim va ko'nikmadan foydalana olishidir.

A – Arriving and engaging (kelish va jalb qilish)

V – Activating prior knowledge (In German “V” for “Vorwissen aktivieren”) (bilimlar haqida axborot berish)

I – Informing In German “I” for “Informieren” ((I)oldingi bilimlarni faollashtirish)

V – Processing In German “V” for “Vertiefen” (V “qayta ishlash”)

A – Evaluating In German “A” for “Auswerten” (A”baholash”)

Har qaysi sohani o'rganish, birinchi navbatda, ma'lum bir asosiy kayfiyatni, yangi narsalar bilan shug'ullanishga tayyorlikni (A «kelish va jalb qilish») talab qiladi. Haqiqiy ta'lim («V axborot berish») mavjud bo'lgan narsalardan (I)oldingi bilimlarni faollashtirish yangi ma'lumotga ega bo'lish») boshlanadi va bunga asoslanadi. Yangi material o'zlashtirilishi (V «qayta ishlash») uchun uni amalda qo'llash imkoniyati bo'lishi kerak⁶. Olingan bilimlarni amaliyotda qo'llay olishi muhimdir. O'quvchi o'zi tanlagan yo'l uchun javob beradi va keyingi qadamni qo'yishdan oldin vaziyatni (A»baholash») hisobga olishi kerak.

Agroturizm sohasida tashrif buyuruvchi sayyohlarga ekskursiyalarni tashkil qilish jarayoni AVIVA modeli orqali tashkil etilganida. Sayyohlarning ekskursiya jarayonidan ko'rishlari, oldingi bilimlari bilan ma'lumotlarni bog'lay olishlari, agroturizmdagi jarayonni tushunishlari va o'zlari ham jarayonda qatnashishlari mumkin bo'ladi. Bunday model orqali turistlarga ekskursiya tashkil etilishi ularning

⁵ Ghisla, Bausch, & Boldrini, 2008, p. 441

⁶ Christoph Städeli, Markus Maurer, The AVIVA model A competence-oriented approach to teaching and learning, With a foreword by John Hattie.p 21, 2022 y



agroturizm obyekti haqida ma'lumotga ega bo'lishi, ularni qo'llay olish bilan bir qatorda agrar sohaga qiziqishlarini oshirishga imkon yaratadi. Agroturizm sohasini rivojlantirishdan yana bir muhim jihati yosh avlodni qishloq xo'jaligi tarmoqlari bilan bog'liq bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi va yoshlarni sohaga qiziqishlarini oshirishga qaratilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'xati:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 396-sonli qarori, "2021–2023-yillarda Toshkent viloyatining Bo'ka tumanini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. 29.06.2021 y.
2. "2021-2022-yillarda Toshkent viloyatining Bo'stonliq tumanini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaror.
3. Christoph Städeli, Markus Maurer, The AVIVA model A competence-oriented approach to teaching and learning, With a foreword by John Hattie.p 21, 2022 y.
4. Safaeva, S. R., Ishankhodjaeva, D. A., Juraeva, N. A., & Matyunina, O. E. (2019). Economic and Legal Aspects of Tourism Regulation in the New Economy: International Practice. Journal of Environmental Management and Tourism, 2(34), 460-5.
5. Нурфайзиева, М. (2021). АНАЛИЗ И ПУТИ РЕШЕНИЕ ПРОБЛЕМ ВЛИЯНИЯ ПАНДЕМИИ COVID 19 НА ЭКОНОМИКУ ТУРИЗМА. Экономика и образование, (2), 231-234.
6. Oppokkhonov, N., & Bakhromov, A. (2022). THE ISSUES OF THE MICE INDUSTRY IN THE STRUCTURE OF REGIONAL MARKET FOR TOURIST SERVICES. Архив научных исследований, 2(1).
7. Бахромов, А. А. ў., & Шониёзов, Ф. И. (2022). МІСЕ ТУРИЗМ ІНДУСТРІЯСИДА ХІЗМАТ ТАШКИЛ ЭТУВЧИЛАР ВА ІСТЕЪМОЛЧИЛАР УЧУН СУҒУРТА ХІЗМАТЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ. Архив научных исследований, 2(1). извлечено от <https://journal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/915>
8. Oppokkhonov, N., & Bakhromov, A. (2022). THE ISSUES OF THE MICE INDUSTRY IN THE STRUCTURE OF REGIONAL MARKET FOR TOURIST SERVICES. Архив научных исследований, 2(1).
9. <https://www.agro.uz/agroklasterlar-va-ooperatsiyalar/#1640552766868-c3a57ddd-5ad3>
10. <https://www.toshvilstat.uz/uz/rasmiy-statistika/labor-market-2>



MUNDARIJA

1-ШУЪБА

ЎЗБЕКИСТОНДА SMART-ТУРИЗМНИ ЗАМОНАВИЙ ПРИНЦИПЛАРИ АСОСИДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА БУНДА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИДАН ФОЙДАЛАНИШ

Ўзбекистонда Smart-туризмни ривожлантириш истиқболлари.....	5
Конгратбай Авезимбетович Шарипов	
Рақамли инновацион технологиялардан туризмда самарали фойдаланиш йўллари	7
Эшов Мансур Пулатович	
Туристтик кластерларнинг технологик платформасини ишлаб чиқиш.....	10
Абдурахмонова Гулнора Каландаровна	
Tourism Development in Uzbekistan: Comprehensive Analysis of Current Trends and Future Prospects	13
Zufarova Nozima Gulamiddinovna	
Қорақалпоғистон Республикасида туризм соҳасининг янги йўналишларини ташкил этиш имкониятлари	17
Эштаев Алишер Абдуғаниевич, Хошимов Баҳром Баҳадирович	
Ўзбекистонда тоғ туризмнинг ривожлантириш йўналишлари	20
Ахмедов Икром Акрамович	
Туристтик-рекреацион ресурслари юқори бўлган минтақаларда кластерларни ташкил қилиш механизмлари	24
Норчаев Асатулло Норбўтаевич	
Развития смарт туризм в Узбекистане	28
Алиева М. Т.	
Smart Tourism Analysis and Future Trends.....	31
Safaeva Sayyora	
Opportunities for Developing Smart Tourism and Foreign Experience in Uzbekistan	34
Kabilova N. Sh.	
O'zbekiston turizmida XXI bozori va bunda Smart-turizmning o'rni.....	37
Mirzayev Temur	
Смарт-туризм: зарубежный опыт и перспективы его применения в Узбекистане.....	42
Хушназарова М. Г.	
Development of Smart Tourism in Uzbekistan	45
Narzullaeva Umidakhon, Abzalova Nozima	
O'zbekistonda turizm xizmatlari sohasining aholi bandligiga multiplikativ ta'siri	48
To'rabekov Sohibjon Sherboy o'g'li	
Smart-turizmni xorijiy tajribalar asosida rivojlantirish istiqbollari.....	53
Isroilov Xusanboy Ibrohimjon o'g'li, Nishonboyev Doniyor Erkinjon o'g'li	
Smart-turizm: xorijiy tajriba va uni O'zbekistonda qo'llash istiqbollari.....	55
Ulugboyeva Ezozahon Inomjanovna	
O'zbekistonning Smart-turizm salohiyatini jahon turizm bozorida targ'ib qilishning zamonaviy marketing strategiyalari.....	58
Fayyoza Ahmedova Rashidovna	

Modern Trends in the Development of Tourism and the Experience of Foreign Countries in the Application of Smart Innovations in Personnel Training.....	62
Iskandarova Nargiza Mashrabjonovna	
The Main Role of Smart – Tourism in Modern XXI Century Uzbekistan as an Example.....	65
Narzullayeva Fariza Akmalevna, Saydaliyeva Feruza Bakhtiyorovna	
How Does Smart Tourism Support Sustainable Tourism Development: the Case of Uzbekistan	67
Khusniddin Egamnazarov	
Appearances, Classification and Application of Smart Tourism.....	70
Akhmadjanova Mukhtasarkhan Anvar qizi, Sharifboyeva Fazilatxon Odilbek qizi, Dadamirzayev Sarvarbek Ulug‘bek o‘g‘li	
Фарғона водийсининг қишлоқ аҳоли пунктларида агротуризмни ривожлантиришнинг стратегик режасини ва смарт-технология концепциясини ишлаб чиқиш бўйича услубий ёндашувлар.....	74
Жумабаева Дилафруз Тожиidinovna	
Butun jahon Smart-turizmi bozorining rivojlanish xususiyatlari.....	78
Ravshanov To‘yli Gulmurodovich	
Основные тенденции развития смарт туризма в условиях цифровой экономики в Республике Узбекистан.....	81
Салиева Екатерина Сергеевна	
Развитие Смарт-туризма в Узбекистане на основе современных принципов и использования зарубежного опыта.....	84
Ахмеджанова Ирада Усмановна, Халилова Нодира Абдухамид қизи	
Будущая роль Смарт-туризма на мировом туристическом рынке.....	88
Уралова Матлюба Ахоровна	
Проблемы и перспективы развития Smart-туризма в Узбекистане.....	95
Очилова Хилола Фармоновна, Раимова Севара Ойбековна	
Перспективы развития Смарт-туризма в Республике Узбекистан на основе современных технологий и использования зарубежного опыта.....	102
Рустамов Абдор Равшан угли	
Перспективы развития зелёного смарт туризма в Республики Узбекистан.....	106
Расулова Нигора Юсуповна	
Перспективы развития смарт туризма в Узбекистане на основе современных принципов	110
Рахимова Дилфуза Мирзакасимовна	
Перспективные направления развития смарт туризма в Узбекистане	113
Гузал Шеровна Хонкелдиева	
Развитие культурного Смарт-туризма в Узбекистане, с использованием опыта зарубежной компании «POLYMEDIA»	116
Караева Алёна Викторовна	
Turistik xizmatlar bozorini shakllantirishning rekreatsion dinamikasi.....	118
Bahrieva Zarina Nasimovna	

2-ШУЪБА

SMART-ТУРИЗМНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ АСОСИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ

Main Features of Smart Tourism Organization	121
Narzullaeva Umidakhon	
The Role Smart-City Infrastructure in the Tourism and Architecture	124
Mukhlisa Akromova Saydimukhtor qizi	
The Main Components of the Development of “Smart” Tourism in the Region	130
Agzamova Nargiza Gapurovna	



Туризм соҳасида рақамли технологиялар орқали смарт туризмни ташкил этишнинг асосий хусусиятлари	135
Ҳамдамов Амриддин Ҳамдам ўғли	
Минтақа туризмни ривожлантиришда хизмат кўрсатиш корхоналарининг smart-ахборот моделлари асосида ривожланиши	140
Ш.Х.Мухитдинов	
Analysis of Cases of Use of Smart Technologies in Tourism and Hotel Enterprises.....	146
Hamidova Muxtasarxon Iqboljon qizi, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li	
Tarixiy shaharlarda turizmni rivojlanishida raqamli texnologiyalarning o'rni.....	152
Ro'zibayeva Zulayho Baxrombek qizi	
Turizm sohasi rivojlanishida Smart-turizmning o'rni	159
Dadamuxamedova Mushtariy Maxmudjon qizi	
Mamlakatimizda turizm sohasini raqamlashtirish va boshqarishni takomillashtirish	162
Mardiyev Bunyod Sirojiddin o'g'li	
Development of Smart Tourism in Uzbekistan Based on Modern Principles and Using Foreign Experience.....	165
Gulrukh Yusupova, Nilufarkhon Ashuralieva	
Jizzax viloyatining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida turizmning ahamiyati va roli: yangicha Smart yo'nalishlar va mexanizmlar	168
Aynakulov Muxitdin Abduxamidovich	
The Role of Smart Technologies in the Development of Agrotourism	172
Yoriyeva Farangiz Murodilloyevna	
Turizmning rivojlanishini barqarorlashtirishda prognozlashning mohiyati va obyekti.....	175
Axmadjanova Muxtasarxon Anvar qizi, Dadamirzayev Sarvarbek Ulug'bek o'gli, Sharifboyeva Fazilat Odilbek qizi	
The Main Trends in the Development of Digital Tourism in Uzbekistan.....	181
Ismailova Sayyora Ulugbekovna	
Jahon ziyorat turizmi obyektlarining turizm rivojlanishiga ta'siri.....	186
Karimova Maftuna Komiljon qizi	
The Future of Smart Tourism: Transforming Travel Experiences	191
Oppokkhonov Nurmukhammad	
Sayyohlik yo'nalishlariga tashrif buyuruvchilar uchun aqlli texnologiyalarning ahamiyati	193
To'xtayeva Xurshida Farhodovna	
O'zbekistonda Smart-turizmni rivojlantirish choralari.....	200
Raximova Dilfuza Mirzakasimovna	
Exploring Smart Tourism: Lessons From Abroad and Opportunities for Uzbekistan	206
Nasiba Mukhtorova, Zohid Askarov, Angelo Battaglia	
Smart Tourism: Pros, Cons and Potential Future Development	215
Baratov Asadbek	
Turistik destinatsiyalarni boshqarish orqali turistik mintaqalarni rivojlantirish.....	218
Toirova Nozima Miraxmad qizi	
Основные компоненты развития смарт туризма в Ташкентском регионе: перспективы и вызовы	223
Зиёвиддинова Тарона Ойбек кизи	
Инновационные тенденции применения умных технологий в развитии туризма и гостиничного бизнеса.....	226
Мусаева Сайёра Абдивахитовна	
Цифровизация как важнейший двигатель индустрии туризма.....	234
Абидова Д.	



Путешествие будущего: формирование и инновационное развитие направления Смарт-туризм	239
Курашева Валерия Олеговна, Ивонина Наталья Викторовна	
Основные особенности организации смарт-агротуризма в Узбекистане.....	241
Анваров Нодир Аллаёрович	

3-ШУЪБА

ЎЗБЕКИСТОННИНГ SMART-ТУРИЗМ САЛОҲИЯТИНИ ЖАҲОН ТУРИЗМ БОЗОРИДА ТАРҒИБ ҚИЛИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЯЛАРИ

Enhancing Marketing Strategy for the Development of Mountain Tourism.....	255
Mavlanov Golibjon Mahammad o'g'li	
Smart Destination Management: Challenges and Practices	258
Nurmukhammad Oppokkxonov	
O'zbekistonda qishloq turizmining shakllanish va rivojlanishi.....	260
Usmonov Sardor	
Фарғона водийсида туризм соҳасини ривожлантиришнинг ҳудудий дифференциал хусусиятлари	263
Максумов Азизхон Нодиржон ўғли	
O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning jahon tajribasi muammo va istiqbollar	268
Aynaqulov Xusniddin Abduxamidovich, Teshayeva Farida Shuxrat qizi	
Hududlarda Smart-turizmni rivojlantirishda xorij tajribasini qo'llash istiqbollari.....	271
Islomova Dilrabo Salomovna	
Consideration of Positive and Negative Impacts of Smart Tourism on Destination Branding, Case of Uzbekistan	274
Ms. Yulduz Yakubova	
Analysis of the State of Use of Smart Technology in Hotels.....	276
Uralova Dilbar Anorbayevna, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li	
Turizm sohasi orqali aholi bandligini ta'minlash yo'llari	281
Matkbulova Dilorom Xalilullayevna	
Smart-turizmni tashkil etishning asosiy xususiyatlari	284
Uralova Matlyuba Axrorovna	
O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida turizm sohasining o'rni.....	286
Matchanov Azizbek Umirbek o'g'li	
Mehmonxona xo'jaligida yashil texnologiyalarni joriy qilish.....	289
Xakimova Nargiza Axadjon qizi	
Mamlakatimizda Smart-turizmni rivojlantirish masalalari va iqtisodiyotda tutgan o'rni.....	293
Xomidov Mirodiljon Xasanboy o'g'li, Nishonboyev Doniyor Erkinjon o'g'li	
Dam olish turizmida Smart parklarning o'rni	295
Shaymanova Nigora Yusupovna	
Rekreatsiya turizmni rivojlantirishda Smart texnologiyalardan foydalanish	297
Shaymanova Nigora Yusupovna	
Smart Tourism: Foreign Experience and Prospects for Its Application in Uzbekistan.....	299
Avezova Nilufar	
Использование BIG DATA и AI для реинвентаризации маркетинга туризма в Узбекистане: новые перспективы в глобальной конкуренции.....	304
Турабекова Фарангиз Наримонбек кизи	
Проблема в смарт туризме	310
Аскаралиева Муштарий Баходировна	



Смарт туризм в Узбекистане: новые подходы и современные решения	313
Узганбаева Дилноза Тохтасиновна	
Смарт туризм в Узбекистане: новые возможности и вызовы.....	315
Бекмурадова Лайло Турсунмаматовна	
Влияние цифровых технологий на развитие туристского рынка в Узбекистане	323
Мустаева Шохида Саъдуллаевна	

4-ШУЪБА

ТУРИЗМ ВА ТАЪЛИМ: ШАРТ-ШАРОИТИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ

Таълим туризми тушунчаси моҳияти ва уни ривожлантиришнинг хориж тажрибалари	327
Саъдуллаева Гулноза Содиқ қизи	
Toshkent viloyatida agroturizm obyektlarini rivojlantirish va kadrlar salohiyatini oshirish istiqbollari.....	330
Jo'rayeva Nargiza Abduvohidovna	
Smart-turizm faoliyatini boshqarish jarayoniga yondashuvlar	337
Mirzayev Abdullajon Topilovich	
Ilmiy faoliyani rivojlantirishda ta'lim tashkilotlaridan maqsadli foydalanish.....	341
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	
Turistik xizmatlarning reklamasini amalga oshirishda ijtimoiy tarmoqlarning ahamiyati	349
O. A. Norbo'tayev	
Ta'lim turizmining mohiyati va uni O'zbekistonda rivojlantirish imkoniyatlari.....	351
Jiyanov Uktam Panjievich	
Smart Tourism and Education: Conditions and Prospects in Uzbekistan	354
Gulrukh Yusupova, Sabina Turakulova	
Uzbekistan: Theory and Practice of Personnel Training for Tourism.....	361
Ochilova Hilola Farmonovna	
Marketing strategiyalarini qo'llash orqali mamlakat turizm bozorini rivojlantirish istiqbollari	365
Nurfayzieva Moxinur Zayniddinovna	
Turistik mahsulotlar shakllanishi bo'yicha nazariy yondashuvlar va narxlar tahlili	372
Imomov Sanjar Muxammadievich	
Mehmonxona sohasida Big Data texnologiyalarini qo'llash	376
Shermakhmadova Zarina Shavkat qizi	
Promoting Environmental Entrepreneurship And Innovation in a Green Economy.....	379
Embergenova Anjim Aydosbaevna	
Turizm xizmatlari eksportini oshirishda innovatsion marketing va raqamli texnologilayar ta'siri	381
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li	
Samarali marketing strategiyalari orqali O'zbekistonni raqobatbardosh turizm yo'nalishi sifatida jonlantirish	385
Xusniddinova Munavvar Sur'at qizi	
O'zbekistonda Smart-turizmni zamonaviy prinsiplari asosida rivojlantirish va bunda xorij tajribasidan foydalanish.....	388
Tojiboyev Toxirjon Zoxirjon o'g'li	
Mehmonxona va xizmatlar bozorini takomillashtirish, mehmonxonalarda smart mehmonxona xizmatlarning tizimini joriy qilish	391
Mansurov Zokir Xusanovich	



Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармасининг соҳа ривожини молиялаштиришдаги аҳамияти.....	394
Примова Нигора Икром қизи	
Turizm – dunyo madaniyatiga ko'prik.....	397
Abdullayeva Nilufar Sultanbayevna	
Key Features of Digital Advertising Development in Tourism in Uzbekistan.....	399
Mirziyo Sodikov Odiljon ogli	
Xizmat ko'rsatish tarmoqlarida turizm va bank xizmatlarini bog'liqliklari.....	404
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
Innovative Management in Smart Tourism: a Digital Economy Imperative for Tourist Enterprises.....	406
Mamanov Mukhammadamin	
The Role of The Capacity of Service Personnel in the Organization of the Quality Service Process in Hotel Enterprises.....	409
Rakhmonova Nigina Anvarovna	
Развитие умного туризма – перспектива кадров в сфере туризма.....	412
Бухарова Нигора Газиёвна	
Состояние гостиничного бизнеса в Самарканде и важность его развития	415
Мардонова Дилрабо Ширинбоевна	
Организационно-экономический механизм развития туристических комплексов.....	418
Хомидов Қаххорали Қурбонали ўғли	

5-ШУЪБА

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ

Қорақалпоғистон Республикасида туризмни ривожлантириш имкониятлари.....	422
Эштаев Алишер Абдуғаниевич, Маткаримов Жаҳонгир	
Вопросы развития Smart-туризма в Республике Каракалпакистан	425
Абдувахидов Абдумалик Махкамович	
Qoraqalpog'istonning o'ziga xos madaniy va tarixiy merosi.....	427
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekistonda ziyorat turizmini rivojlantirish istiqbollari.....	429
Matkbulova Dilorom, Abdug'aniyev Toxirjon	
Соғломлаштириш туризми фаолиятини бошқаришда туристик кластерларни шакллантириш механизмларини баҳолаш.....	432
Ғофуров Азизбек Умаржонович	
Qoraqalpog'iston Respublikasining o'ziga xos ekologik merosi.....	435
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
Qoraqalpoq o'lkasi turizm istiqbollari.....	437
Dehqonov Burxon Rustamovich	
Implementing Smart Tourism Strategies in Karakalpakstan.....	439
Mukhanov Murod Mukhan ugli	
Qoraqalpog'iston Respublikasi turizm sektoridagi integratsiyaning nazariy asoslari.....	442
Xalimova Fayyoz Nafasovna	
Qoraqalpoqiston Respublikasida turizmni rivojlanish yo'llari	445
Xushnazarova Maxzuna Gulamjonovna	
Turistik hududlarda turizmning barqaror rivojlanish konsepsiyalariga yondashuvlar	452
A. Asraqulov	



Минтақада туризм соҳасини бошқаришнинг ўзига хос хусусияти	455
Ембергенова Анжим Айдосбаевна	
Perspectives for the Further Development of Smart Tourism in Uzbekistan	460
Akhunova Shokhistakhon Nomanjanovna, Askarov Farhod Rakhmatovich	
Қорақалпоғистон Республикаси ички туризм йўналишлари.....	465
Норчаев Н. А.	
Qoraqalpog'iston Respublikasida turizmni rivojlantirish tendensiyalari	467
Islamova Qunduzxon Ikromboy qizi	
Тенденции развития Смарт-туризма в Республике Каракалпакстан	469
Очилова Х. Ф., Нагметуллаев А. А.	
Тенденции развития зеленого туризма в Республике Каракалпакстан.....	472
Расулова Нигора Юсуповна	
Перспективы развития смарт туризма в Республике Каракалпакстан.....	475
Косбергенова Нурзия Кудайбергеновна	
Role of social media in promoting Sustainable Tourism in Uzbekistan	477
Ms. Nigina Kurbonova, Dr. Shalki	
Jahonda ta'lim turizmining rivojlanish tendensiyalari	487
Uktam Jiyanov, Maksudova Shahlo	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshrishda "Smart-turizm" xizmatlaridan maqsadli foydalanish.....	490
Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich	
The role of tourism industry in the country's economy	497
Gofurova Vasila Odiljon qizi	
Tourism Impacts GDP Growth (and Decline).....	500
Gofurova Vasila Odiljon qizi	
Smart turizm texnologiyalarining sayyohlarning xatti-harakatlari, sayohatdan qoniqishlari va baxtli his qilishlariga ta'siri	503
Munajat Isakdjanova Inog'omovna	
Sayohat va turizm rivojlanish indeksi	507
Raxmonova Nilufar Yorqinovna	
O'zbekistonda smart turizmni rivojlantirish imkoniyatlari	512
Kamoliddin Jahongirov	
Xalqaro turizm bozorida ta'lim turizmining o'rni va rivojlanish xususiyatlari	514
Ominaxon Ababaxriyeva, Kamoliddin Jahongirov	
Functional composition of irrealis	517
Ochilova Noila Farmonovna	
Turizmga innovatsiyon texnologiyalarni joriy qilish mohiyati	519
Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li	
Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyotida zamonaviy logistika tizimlari mohiyati	521
Xasanov Sarvar Ulug'bek o'g'li	
Using Innovative Technologies in Hotels as a Factor of Sustainable Development of Tourism Industry	524
Sayfutdinov Shuxratjon Sultonovich, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li	

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. Maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot”
jurnali

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro‘yxatdan
o‘tkazilgan.